

CONSTRUÏM UTOPIES

Ponència política
XV Assemblea Nacional
3 i 4 de juliol
El Prat del Llobregat

Índex

- Introducció
- Perquè foren, som
- Perquè som, serem
- Davant un segle d'emergències
- Construïm utopies
- Utopies quotidianes contra les crisis
immediates

Construïm Utopies

Ponència política

1. Introducció

Comencem la nostra XV Assemblea Nacional en un marc de crisi, de repensaments organitzatius i ideològics després d'una dècada sencera de canvis a tots els nivells, socials i polítics, del nostre entorn. La precarietat s'ha tornat el nostre pa de cada dia; la falta de futurs per habitar ha convertit les nostres generacions en l'última part de la cadena d'un sistema trencat i esgotat.

És en aquest context on, des de Joves Ecosocialistes, apostem per fer una pausa del frenesí militant, activista i institucional a què ens hem vist sotmeses durant les últimes dècades. Com a hereves d'una tradició de lluites diversa, i com a actors de les nostres lluites diàries, apostem per a repensar el món en què vivim, fer-ne una lectura ideològica, i articular propostes en una època de crisis múltiples i constants. Si ja dèiem que les idees i la lluita no viuen sense organització, ens reafirmem amb el nostre compromís, també, sobre que les organitzacions i les lluites que representen no viuen sense idees. És en aquest context on, citant a Angela Davis, ens reafirmem com a una organització radical: volem, simplement, anar a l'arrel de tots els problemes que vivim. I, quan l'haguem identificada, segar-la per a plantar nous futurs en un present digne.

2. Perquè foren, som

Després de les greus crisis que van sacsejar el món durant els anys setanta, amb el terrible gir neoliberal de les democràcies occidentals i la caiguda del Mur de Berlín l'any 1989 i la consegüent caiguda del món soviètic, les esquerres comunistes van quedar-se davant una cruïlla. Es van trobar amb un nou paradigma polític i econòmic que es va imposar com la única forma de veure el món: el neoliberalisme. És en aquest moment quan el PSUC, després de patir diverses escissions per part de corrents prosoviètiques i seguint la orientació eurocomunista, va saber llegir la realitat que vivia el país i va transformar-se en Iniciativa per Catalunya. Per la seva banda, les JCC van fer l'exercici de mirar endavant. Conservant la tradició dels moviments socials comunistes i sindicalistes i, agrupant els nous moviments socials feministes i ecologistes, va fer el pas, l'any 1992, de transformar-se en Joves amb Iniciativa.

Era un moment de grans canvis arreu, una nova dècada en què s'estava gestant un nou ordre mundial, i per això calien nous prismes per a poder abordar les noves realitats. Joves amb Iniciativa, incloent a l'Entesa de Joves Nacionalistes d'Esquerres, s'establia en els pilars fonamentals de l'anticapitalisme eurocomunista, l'ecologisme per a construir un nou sistema sostenible, el feminisme per lluitar per

l'alliberament de les dones i el derrocament del patriarcat, i un catalanisme popular, de tots i totes, de la lluita obrera i contra el catalanisme burgès de Convergència i Unió.

L'Heteropatriarcat és un sistema sociopolític basat en el privilegi dels homes heterosexuales, en tant que ostentadors de privilegis i poder, envers totes les altres identitats de gènere i sexuals. Conjuntament amb el sistema capitalista i colonial, generen, en totes les societats arreu, unes fortes desigualtats que es reproduïxen en tots els àmbits de les nostres vides: econòmic, polític, social, cultural... El neoliberalisme de les darreres dècades ha desestructurat les identitats més tradicionals. I, per tant, es fa palès la necessitat de construir noves resistències polítiques des de totes les realitats corpòries.

Parlem del feminisme com una resposta necessària per assolir drets i acabar amb un model social i polític mercantilista, controlador i estereotipat. La lluita feminista ha procurat l'assoliment de llibertats i drets civils, socials i laborals per dones i homes, el dret al divorci, el dret a l'avortament, contra les violències de gènere i sexuals... per una total autonomia cívica.

I ha deixat en evidència la necessitat de performar-se, reinventar-se, del dret a estimar, a ser o no mare, a canviar, a empoderar-se i no seguir els cànons socials establerts. El dret a que el teu cos sigui teu. Una lluita i unes reivindicacions socials que no van separades de les del col·lectiu LGTBIQ+. Reivindicacions preocupades per sortir dels estereotips i rols de gènere, de creuar, traspasar i redibuixar els marges que limiten el que és ser dona i home, així com on ser-ho, i com ser-ho. En definitiva, el feminisme defensa el dret al propi cos com a fil conductor de la resposta política.

El feminisme, com a marc teòric i de proposta social, té la capacitat d'integrar i adaptar-se a les realitats que li són d'incumbència. Nosaltres, com a feministes, tenim el deure d'articular aquesta capacitat d'integració i adaptació per assegurar la vigència i utilitat de les nostres idees feministes. Fa 12 anys, Catalunya va ser pionera en la lluita contra les violències masclistes en aprovar la llei 5/2008. El passat 17 de desembre després de reivindicacions de col·lectius feministes i gràcies a la feina del grup parlamentari d'En Comú Podem, aquesta llei es va ampliar i es va reforçar, adaptant-se a les necessitats socials. Una reforma que amplia i inclou a totes les dones, que inclou la violència institucional i la violència digital i que reforça el "Només Sí és Sí".

Però encara queden molts reptes als feminismes per assolir, en un moment on l'extrema dreta i els discursos d'odi imperen, el feminisme ha de donar un pas més enllà.

Per als anys noranta calia determinació, proposar un projecte ferm des de les bases de la societat, per a la nova joventut catalana. Una lluita compartida i coordinada

amb moviments socials i polítics altermundistes, contra les polítiques governamentals, pacifistes, feministes, de diversitat sexual i ecologistes. Una nova organització que, seguint els fils roig, verd i violeta, organitzés la proposta de que un nou món, una altra forma de viure, era possible. És aleshores quan vam passar a dir-nos Joves d'Esquerra Verda.

Amb el canvi de segle vam renovar les forces per seguir lluitant per un món més just, i fer-ho tant a Catalunya, a Espanya, com a Europa. Vam plantar cara a les polítiques conservadores i liberals de Jordi Pujol i Convergència i Unió a Catalunya, i José María Aznar i el PP al Govern de l'Estat. Vam sortir als carrers amb els moviments antimilitaristes i pacifistes contra la guerra d'Iraq, com també ho vam fer abans contra les guerres del Golf, dels Balcans o de l'Afganistan. JEV hem tingut molt clar que les guerres les fan les elits extractivistes, i no pas els pobles i societats treballadores.

L'any 2003 un nou fantasma recorria el nostre país. El govern tripartit a la Generalitat de Catalunya era una realitat; PSC, ERC i ICV es van unir per posar fi a 25 anys de govern de CiU a les institucions catalanes. Era el primer govern d'esquerres des de l'any 1936. Van ser uns anys difícils, però els vam enfocar il·lusionades. Conjuntament amb el govern de José Luis Zapatero (PSOE) a Madrid, es van poder dur a terme legislacions tan necessàries com urgents en matèria social, de medi ambient i per a la igualtat efectiva de dones i homes i feminista, així com la llei contra la violència de gènere, la reforma de la llei de l'avortament o el matrimoni igualitari. L'aprovació de l'Estatut de Miravet l'any 2006, acordat amb el govern de l'Estat, reconeixia la sobirania de Catalunya, la consideració de Catalunya com a nació i l'ordenació de les relacions de Catalunya amb l'Estat.

Malgrat tot, amb la crisi de l'any 2008 i la pèrdua dels governs a Catalunya i a Espanya, en favor de CiU i PP respectivament els anys 2010 i 2011, ens obria un escenari fortament tràgic per al nostre món. Un nou moment de la història que no havíem travessat mai. Les retallades en matèria de sanitat, educació, afers socials, etc. per part de tots els governs i la pèrdua de milions de llocs de treball va fer que aquell Estat del Benestar que realment semblava la base per la millora de les condicions materials de la vida de la gent, i sobre el qual podríem continuar la conquesta de més drets i llibertats, es desfés comportant així, amb el suport d'institucions europees i internacionals com les que conformava la Troika, la pèrdua de drets i llibertats.

La precarietat, que ja existia prèviament a la crisi, va començar a estendre's i instal·lar-se en tots els àmbits de les nostres vides, i especialment en les de les persones joves. Se'ns impossibilitava tenir una feina digna, accedir a un habitatge, de seguir els estudis, en un context d'atur juvenil del voltant del 60%,... en definitiva, se'ns impossibilitava esdevenir ciutadans i ciutadanes lliures i autònomes. Una

precarització vital d'una generació, i de les que van venir després, que encara avui, l'any 2021, segueix vigent.

Tot el malestar social i polític que es va anar gestant durant els finals de la primera dècada dels 2000 va esclatar quan la gent, una part organitzada en moviments socials, decideix ocupar les places i neix el 15-M.

El 15-M va ser un gran punt d'inflexió: va significar la repolitització de la societat, una nova forma d'actuar col·lectivament en un context de descontent general tant amb les institucions com amb els partits. La gent va redescobrir el poder que té quan surt al carrer i s'organitza. Tant JEV com ICV hi vam participar, en segon pla com a organitzacions polítiques, però la nostra militància hi va participar activament, tant en les places de ciutats i pobles, com en les diverses assemblees que es van crear per organitzar la ciutadania en diferents espais (centres d'estudis, barris, associacions de veïns), i en diversos eixos temàtics (drets de les dones, LGTBI, drets de consumidors, transport públic ...).

S'obria un nou escenari polític del que, evidentment, havíem d'aprendre, i així ho vam fer. La nostra organització va voler ser un instrument pel canvi social, i com a tal ens havíem d'encaminar cap a noves formes d'actuació i organització. Una eina de l'esquerra transformadora per la lluita contra el capitalisme neoliberal i extractivista i l'heteropatriarcat. Joves d'Esquerra Verda vam voler donar resposta a totes les realitats de cada poble i cada ciutat.

2.1 Cap a la política de l'entesa confluent

Les eleccions municipals del 2015 van marcar un abans i un després en la política catalana. L'espai de l'esquerra transformadora va impulsar un retrobament de les esquerres de diferents tradicions que va permetre consolidar les alcaldies ja existents i guanyar-ne de noves, i que va cristal·litzar en especial amb la victòria de Barcelona en Comú, a la capital de Catalunya. La candidatura, encapçalada per Ada Colau, provenia de l'organització de diversos moviments veïnals i diverses organitzacions en la plataforma "Guanyem". El naixement d'aquesta experiència va desencadenar la creació de propostes similars o que s'hi emmirallaven, primer a Catalunya, més tard a Espanya i fins i tot a nivell internacional. ICV i JEV, i la seva tradició política i la seva militància, sempre ha intentat sumar i contribuir a aquestes propostes.

Les aliances municipalistes de les forces polítiques d'esquerres i els moviments socials de base eren la clau per eixamplar l'espai polític. Podíem arribar a moltes més persones, i s'encetava una fase política on contribuir a canviar la vida de la gent. Amb el bé comú com a estandard, i reivindicant la política des de baix podríem fer política sense deixar ningú enrere.

Ens vam sumar a la gran onada del canvi que recorria l'estat espanyol capgirant ajuntaments i governs autonòmics arreu. A Catalunya, amb Catalunya Sí Que es Pot, i més tard En Comú Podem i Catalunya en Comú, vam construir un projecte polític de tots i totes, contra la política de la confrontació i cap a un horitzó d'entesa, per un país i per un planeta on la vida sigui al centre, i l'economia serveixi per a millorar l'existència humana, i no per extingir-la.

Al llarg de la nostra història, Joves d'Esquerra Verda hem estat la joventut política de l'esquerra verda nacional, un referent de l'esquerra transformadora. Hem lluitat contra totes les injustícies que han succeït al nostre país i per a construir un present i un futur per als i les joves, per la majoria social.

Recollint la tradició de les organitzacions que ens han precedit, dels moviments veïnals, sindicals, altermundistes, europeistes crítics, antifeixistes, feministes i ecologistes, i tenint molt clar la responsabilitat històrica que això comporta, hem tingut sempre com a objectiu construir espais amplis per a fer política des de l'ecosocialisme. Perquè creiem que el sistema s'ha de canviar d'arrel, amb una estratègia clara assossegada, de diàleg i poder popular, amb tots els agents socials i polítics de l'esquerra transformadora.

Hem sigut també una força amb un profund convenciment municipalista i europeista. Des de cada barri, cada poble i cada ciutat, hem contribuït a que el canvi social sigui un fet, una realitat. Treballant dia a dia, colze a colze amb les nostres veïnes i les nostres companyes per a fer l'entorn més quotidià quelcom digne de ser viscut. Hem treballat al carrer, en les nostres agrupacions locals i territorials, i a les institucions. En el passat amb ICV, i més recentment, els espais de Catalunya en Comú.

Som també una força europeista, perquè creiem que una Europa on les regions estiguin presents i sigui una font de vida cooperació, entesa, benvinguda i justícia social, i no d'especulació. Una Europa on el capital no tingui les regnes dels estats membres, sino que siguin les institucions europees, amb mecanismes democràtics, les que regeixin una política europea cooperativa, deixant enrere el "club d'estats, model que beneficia les elits econòmiques i polítiques, i dificulta el progrés i l'emancipació popular, i encaminant-se cap a una Europa verda, feminista, solidària, acollidora i justa socialment. El nostre treball polític l'hem fet a la Federation of European Young Greens (FYEG) i a l'European Green Party (EGP), i és on tenim el nostre principal espai polític per crear sinèrgies a nivell europeu amb la resta de jovent verd i progressista d'estats membres i no membres, i és d'es don podem continuar teixint aliances amb més jovent organitzat que avui pren els carrers i s'organitza reclamant polítiques ambicioses i reals contra el canvi climàtic, la fi de la precarietat, una alternativa a l'Europa fortlesa i racista, i mesures valentes i radicals per acabar amb el patriarcat i les diverses formes que pren per limitar-nos.

Tenim molt clar d'on venim. Venim de la lluita antifranquista, de la lluita des de la clandestinitat i de l'exili, de la resistència a les presons de part de les Joventuts Socialistes Unificades (JSUC). Venim de l'exercici de responsabilitat política de qui ens van precedir a l'hora de negociar la legalització i, per fi, portar la democràcia a l'Estat espanyol. De la reconfiguració d'un moment important en la nostra història de la mà de la Joventut Comunista de Catalunya (JCC) i del catalanisme popular de l'Entesa de Joves Nacionalistes d'Esquerra. Venim de la intel·ligència política d'adaptar-nos als nous temps, a noves dinàmiques polítiques, noves enteses, de Joves amb Iniciativa i més tard Joves d'Esquerra Verda.

Som néts i nétes de les lluites veïnals per una ciutadania diversa. Dels moviments sindicals i estudiantils, i de les lluites obreres i la dignitat de classe. Som el catalanisme popular, perquè com deia el vell PSUC, "som un sol poble". Una Catalunya de les treballadores i treballadors, de la gent comuna que pateix dia a dia les opressions del sistema capitalista. No creiem en una identitat nacional exclouent, volem una Catalunya acollidora, diversa i cooperativa.

Som les nétes i néts dels moviments feministes, de la lluita contra l'heteropatriarcat. Som la lluita incansable de les companyes per un avortament lliure i gratuït, per la fi de les violències de gènere, que cap dona sigui assassinada pel simple fet de ser-ho. Volem igualtat per homes, dones, i persones que viuen en la dissidència de gènere, lluitem per un món sense discriminació on les experiències i expressions de gènere no estan tancades en binarismes i estereotips.

Som la lluita ecologista, de base i de les institucions. Un planeta amb recursos finits no pot sostenir un sistema econòmic extractivista. Perquè necessitem una transformació urgent de la nostra forma de produir i de consumir, una altra forma de configurar les nostres societats. Un nou sistema que visqui d'acord amb els límits biofísics del planeta. Un món que no estigui pensat des de l'antropocentrisme, i que per tant tingui en compte les interconnexions i dependències que tots els animals tenim amb els ecosistemes que habitem per tal de donar forma a un sistema econòmic i social per abastir-nos i compartir, no per extreure, explotar, acumular i desposseir.

Perquè foren, som, perquè hem sigut, serem. Venim de molt lluny, de les lluites aferrissades per un món més just, més sostenible i més igualitari. I ens sentim plenes d'orgull. Reivindiquem la nostra història, amb honor i dignitat, i ho convertim en el motor que ens anar encara més enllà. Els fils de la nostra organització, roig, verd i violeta, són els pilars que ens guien per anar fent passes i seguir transformant el nostre entorn, el nostre país i el nostre planeta.

En el moment polític en el que ens trobem, amb les greus conseqüències de la dècada de la mal entesa austeritat, la crisi sistèmica que la pandèmia ha accelerat i

la situació de col·lapse climàtic, som, ara més que mai, i creiem que continuem sent, una organització clau en l'espai polític de l'ecologisme polític juvenil a Catalunya. Seguint la tradició que ens avala, volem seguir sent un instrument polític i cultural per a la contestació política i els moviments polítics i agents socials del nostre país. Som joves ecosocialistes, i fem un pas endavant per a treballar en xarxa, de forma cooperativa, per lluitar per un present i un futur més digne, més just, més sostenible i radicalment feminista.

3. PERQUÈ SOM, SEREM

Com dèiem, som hereves de la tradició de les lluites emancipadores, ecologistes i feministes que hi ha hagut al nostre país durant les últimes dècades. Som, doncs, deutores de dues tradicions que, si bé van estar separades durant un temps, es van trobar de manera natural. Defensem fermament que aquestes tradicions no es van trobar per casualitat; defensar la justícia social i la justícia climàtica són dues cares de la mateixa moneda. Al segle XXI, aquesta afirmació és més rellevant que mai. Davant l'època d'emergències que vivim, entendre la confluència de lluites necessàries per mantenir la nostra existència digna és un pas imprescindible per ser veritablement revolucionàries.

Perquè la lectura ideològica de les lluites emancipadores, de la tradició socialista, és, avui, més rellevant que mai. Habitatge, sou, condicions laborals, pensions, sanitat i educació pública; els drets que hem adquirit després de dècades de lluita són la casella de sortida que tenim per a construir una societat millor. Les hem de veure com l'última trinxera davant l'embat neoliberal dels qui pensen que allò públic ha de ser residual o de beneficència davant la provisió del mercat, que la vida només pot ser viscuda per qui s'ho pugui permetre. Ens reafirmem, doncs, com a fermes militants de la lluita contra totes les opressions socials. Unes opressions que no són un producte intangible, sinó que són fruit del sistema capitalista.

Reconeixem, doncs, l'existència d'unes elits que controlen el sistema polític, econòmic i cultural d'una manera generalitzada, a nivell internacional i al nostre país. Aquestes elits exerceixen el seu poder sobre una classe treballadora, de la qual formem part, a qui sotmeten per mitjà d'explotacions concretes que hipotequen el present i el futur de les seves vides. Són relacions de poder desiguals, on les classes dominades no tenim alternativa possible a viure com a productes d'un sistema que esgota l'existència pròpia i comuna.

Un sistema que, a més, depreda també l'entorn que habiten totes les societats. Per tal de mantenir-se, el capitalisme supedita als seus interessos tot allò que pugui convertir en producte; tot és susceptible de ser venut i convertit en necessitat. Això inclou tant l'explotació de recursos naturals, especialment aquells que són fòssils, com també l'explotació de tota la resta d'éssers vius que conformen la biosfera. Així, el capitalisme esgota cada un dels nínxols de producció on planta les seves urpes fins a esgotar-lo i passar al següent. D'aquesta manera és com es reproduïx la riquesa de la classe capitalista: com un virus que infecta un cos i s'hi extén portant-lo a la malaltia.

Si aquesta classe capitalista, doncs, fa servir tot el seu poder per sotmetre tant els éssers vius, humans i no humans, com els territoris que poblen, als seus interessos, hem de reconèixer també que no hi ha possibilitat de combatre-la de manera

individual. Qualsevol canvi que vulguem imposar, qualsevol emergència que vulguem combatre, necessita ser feta de manera col·lectiva. És per això que trobem la resposta en la conjunció de l'ecologisme polític i el socialisme: l'ecosocialisme. La necessitat d'organitzar-nos per tal d'emancipar-nos de les relacions de dominació a què ens sotmet el capital només s'aconsegueix organitzant-nos i prenent consciència de la nostra opressió com a classe treballadora. També, fent viure les idees que doten a la nostra organització d'una visió global, que va fins l'arrel de tots els nostres problemes: el sistema capitalista, ara en la seva fase neoliberal financiaritzada.

3.1 Anticapitalisme contra el sistema de la mort

Davant aquesta rabiosa realitat, ens neguem a creure en les mitges veritats que s'han establert en els trenta anys posteriors a la II Guerra Mundial a nivell europeu, o a partir dels anys 60 durant el desarrollismo franquista a nivell estatal. No volem creure que l'única possibilitat per a poder garantir bons nivells de vida per a les capes populars és mitjançant una degradació constant dels ecosistemes i una explotació neocolonial dels pobles del sud global; que la única possibilitat de poder garantir-nos els drets socials és a través d'hipotecar els nostres drets ambientals.

De fet, i des de la instauració de la doctrina del creixement com a motor econòmic, hem vist que totes les promeses fetes per les elits han estat falses: la millora econòmica d'uns pocs no ha d'anar necessàriament lligada a la millora de les nostres condicions materials. Pot ser-ho quan hi ha contrapesos forts, com la instauració dels Estats de Benestar davant l'organització popular, i per evitar tendències revolucionàries. Però la contrarrevolució neoliberal ens ha inculcat que l'organització col·lectiva no serveix per a res, i és que l'enriquiment d'uns pocs, que sempre solen ser els mateixos, està basat no només en la manca de polítiques per la distribució de la riquesa, sinó també en la desposseïció (de drets, de terres, de coneixements, de força de treball...) de les classes treballadores i subalternes.

Així, i fins a la Gran Recessió de 2008, qui ostentava el poder polític eren unes generacions educades en les mentides de doctrines econòmiques enteses com a una qüestió de fe. Era igual el seu signe polític, en línies generals; aquestes elits generacionals es van ocupar, s'estan ocupant, de repartir-se el pastís social entre elles, sense deixar-hi accés a ningú més. Aquest "ningú més" som tota la classe dominada: la treballadora, urbana i rural, entesa com a aquelles persones que necessiten treballar per tal de sobreviure. Una classe treballadora, però, que és també complexa i on hi trobem una diversitat d'identitats que és inherent a la nostra societat. Aquestes "minories" són totes aquelles que les elits polítiques i econòmiques no representen. En efecte, la identificació amb els "grans" homes

blancs que dominen les relacions polítiques, econòmiques i culturals és cada cop més inexistent, malgrat que els seus discursos populistes encara tinguin adeptes.

Com a joves nascudes i criades en aquest món d'emergències, un món en crisis constants de les falses promeses, ens neguem a acceptar les engrunes que ens toquen. Les millennials i centennials som l'última part de la cadena trencada de l'ascens social, on ens hem adonat de la falsedat de tot allò que ens havien ensenyat: ni viurem més, si no pal·liem els efectes de la crisi climàtica que ja estem patint; ni viurem millor, si no rebutgem els models de vida basats en el benefici econòmic que ens exploten a nivell social i comunitari.

Davant aquesta realitat de desesperança absoluta que ens deixa el sistema, les generacions joves ens adonem que no ens queda més remei que ser anticapitalistes. No com a eslògan; no com a mostra de rebuig contra les generacions que s'han beneficiat d'aquest sistema —o, més ben dit, de les esquerdes que s'hi han fet gràcies a les conquestes socials liderades per qui ens han precedit—, sinó com a constatació d'un fet. No existeix possibilitat de millora, o simplement de vida tal i com la coneixem, dins d'aquest sistema parasitari. Per tant, ens reivindiquem rabiosament i valenta com a anticapitalistes, i apostem per construir un model alternatiu que es basi en la justícia: justícia per nosaltres, que no mereixem malviure en un sistema econòmic que no ens permet desenvolupar-nos lliurement; justícia per la resta de pobles de la Terra, la majoria dels quals pateixen amb major intensitat l'explotació capitalista; i justícia vers la resta d'éssers vius i entorns que conformen la biosfera. Per nosaltres, doncs, ser anticapitalistes és ser ecosocialistes.

3.2 Ecosocialisme per guanyar

Som ecosocialistes perquè no concebem els drets de les persones com quelcom a part d'un tot irrenunciable. Igual que no podem ser ciutadanes sense la garantia de drets polítics, al segle XXI hem d'entendre que ciutadania va molt més enllà de participació política; implica, també, la garantia del dret a una existència material digna dins dels límits del sostre ecològic del planeta. Només així és com es pot garantir que les nostres vides individuals i col·lectives es facin vivibles. Davant un sistema que ens obliga a sobreviure, doncs, la nostra necessitat és de poder viure en una realitat que ens garanteixi el nostre desenvolupament com a persones que, tanmateix, són dependents les unes de les altres i, en última instància, del conjunt de la biosfera.

Una dependència tant de les nostres xarxes de suport, a nivell social, com de les xarxes de vida que representen els ecosistemes en què estem inscrites, ja sigui vivint en ciutats o al món rural. Parlem, doncs, d'una ecodependència que beu

directament dels ecofeminismes per entendre que ni les lluites per la justícia social i climàtica seran veritablement justes si es basen en perllongar la cultura de la dominació patriarcal: ni els cossos de les persones, ni la terra, ni les comunitats que l'habiten, són territoris de conquesta. Ser ecosocialistes sota aquesta visió implica, per tant, reconèixer que les solucions a la crisi ecosocial per les que apostem no poden implicar mantenir les relacions d'explotació pintades amb pintura verda.

Ser ecosocialista, doncs, implica reconèixer que no hi ha solució màgica possible, que no podem acceptar el greenwashing del capitalisme verd. Que la única alternativa a l'extinció que implica seguir vivint en aquest sistema és la construcció d'un de nou que el substitueixi plenament. Tanmateix, l'ecosocialisme al segle XXI també ha de ser necessàriament crític amb la tradició de què beu; massa vegades les lluites emancipadores, o l'actual inici de la transició climàtica, han servit d'excusa per a mantenir al poder elits que poc es diferenciaven de les elits generacionals que controlen el món sota el capitalisme financer. Com a ecosocialistes necessitem fer entendre a la població que el nostre model és just i necessari no només perquè així ho avala l'anàlisi científic, l'observació sistemàtica de la realitat i les nostres reflexions teòriques, sinó també per la potencialitat revolucionària que té crear una cosa nova quan el vell món s'esfondra.

Davant les contradiccions del neoliberalisme, apostem per un ecosocialisme que serveixi com a horitzó revolucionari i guii les nostres reivindicacions polítiques actuals. Apostem, doncs, per ser ecosocialistes de manera plena; no ens volem quedar només en les reivindicacions socials, sinó que sabem que per transformar plenament la societat ens cal exercir el poder polític. Un poder que, en mans de les elits econòmiques, és enemic directe de la nostra classe i de les nostres comunitats. Aquest poder s'estructura en bona mesura al voltant de la institució de l'Estat, un ens polític social que té com a fi últim el manteniment de l'ordre social vigent, essent, en última instància, una eina de les grans empreses multinacionals. Per a combatre totes aquestes maneres de dominació cal, doncs, primerament aconseguir el poder polític als diversos nivells existents —en el cas del nostre país, a nivell local, autonòmic, estatal i europeu— per tal de començar a fer realitat les nostres aspiracions emancipadores.

L'embat per aconseguir el poder és, així, un primer pas, no un fi en si mateix. L'objectiu és fer realitat l'horitzó de justícia social i climàtica pel qual apostem; per tant, és necessari no només arribar al poder, sinó guanyar l'hegemonia cultural. No ens fa por reivindicar el potencial transformador de la política institucional, ja que segueix sent primordial per a dirigir les nostres societats. Alhora, el nostre ecosocialisme no rebutja el potencial dels moviments socials i l'agitació ciutadana, ja que és necessària l'organització popular i la creació de canals bidireccionals entre el poder institucional i el social si volem transformar d'arrel el sistema. Davant el seu control dels mitjans de comunicació i els diversos mecanismes de poder que són

presentes en les nostres societats, nosaltres apostem per a fer-los de contrapès a través de la majoria social que sabem que és la nostra classe.

Defensem que el projecte ecosocialista necessita de l'ambició institucional que permet l'exercici del poder polític: les diverses emergències que vivim, aquestes múltiples crisis que patim en els nostres dia a dia, només poden ser plenament combatudes a través de la intervenció governamental directa. Una intervenció que no ha de ser mai un fi en si mateix, com dèiem, sinó que ha de permetre millorar les condicions materials de vida dels éssers humans i no humans en un moment on la resolució de totes les crisis és urgent. Entenent que la immediata no és possible, l'objectiu ha de seguir sent la lluita quotidiana; les petites conquestes que són llavor de canvis de paradigma i obren els horitzons per a la creació d'alternatives.

3.3 Utopies quotidianes per a una vida digna

És mitjançant l'aterratge material en allò quotidià dels ideals pels quals lluitem la manera com podem desenvolupar plenament l'ecosocialisme. La capacitat revolucionària de les nostres idees es basa en el ferm convenciment que impliquen una millora objectiva de les nostres condicions de vida a nivell social i ecològic; que no es basen només en la millora d'estàndards individuals, sinó que la implementació d'un programa ecosocialista implica augmentar el benestar, humà i no humà. Davant qui ens presenta un retorn a les utopies de temps passats, o qui ens obliga a viure en la distopia que s'ha convertit el nostre present, nosaltres reivindicuem la construcció de la utopia ecosocialista a tots els nivells de la vida diària i de les nostres aspiracions.

Rebutgem la idea d'utopia com a lloc impossible o aspiració inabastable; tampoc l'entendem com un futur que sembla que mai no ha d'arribar, gestionat per un mentrestant en favor del qual es pot sacrificar tot. No; entenem que construir utopies des de perspectives emancipadores implica que els escenaris mai no siguin fixes. La fe en el progrés lineal, segons la qual estem destinades a millorar simplement amb el pas dels anys, s'ha demostrat falsa. La nostra generació, la de les joves que hem començat el segle XXI, ho està patint en pròpia carn: tenim assumit, en diversos sentits, que viurem pitjor que les generacions anteriors a la nostra.

I, tanmateix, la resignació no és una opció. Ens neguem a cedir el control de les nostres vides a qui les vol dòcils i submises. En canvi, apostem per lluitar per construir una societat més justa en què les persones hi puguem fer vida; entendre-la com a comunitat de ciutadanes que han de compartir i cooperar. La ciutadania ecosocialista, doncs, s'ha de basar no en la delimitació arbitrària de banderes i atribucions institucionals per dret de naixement, sinó en la capacitat de

construir projectes compartits. Uns projectes que permetin desenvolupar el potencial d'una comunitat i que mai estaran realment complets perquè sempre hi haurà una millora de vida a què aspirar.

Construir una utopia ecosocialista vol dir, doncs, no acumular reformes i millores en les nostres vides dins un sistema caduc, ni tampoc esperar a que les nostres aspiracions es facin realitat a cop de proclames revolucionàries. Tenim clar que el nostre futur, i, més important encara, el nostre present, només depèn de les lluites que sapiguem articular en el moment actual. Per tant, no volem creure en promeses buides de futurs que mai no arriben, perquè res ens promet que es faran realitat, ni simplement reformar un present que s'ha tornat intolerable per a moltes de nosaltres.

Com a joves ecosocialistes volem desenvolupar la capacitat crítica i constructiva de la nostra ideologia, perquè entenem que no podrem res sense una anàlisi de l'actualitat i, alhora, la simple denúncia no millorarà les nostres condicions materials d'existència. Apostem per desenvolupar el potencial revolucionari de l'ecosocialisme establint-ne les línies generals que ens permetin copsar la construcció d'alternatives transformadores; unes alternatives que s'han de basar en millores concretes dels nostres dia a dia. Definir i parlar de quotidianitats, alhora que tenim clar l'horitzó a arribar, és l'únic que ens assegura poder vèncer un sistema que ens ataca i ens busca oprimides en cada àmbit de les nostres vides.

Per això, ens reafirmem: volem articular ideològicament l'ecosocialisme per a tenir clar per quin món estem lluitant i quina hauria de ser la utopia necessària que volem implementar. Alhora, volem organitzar l'ecosocialisme perquè sabem que soles no podrem res i juntes ho podrem tot. Ni les idees ni la lluita no viuen sense organització, però tampoc l'organització viu sense idees ni objectius per assolir. La construcció d'utopies quotidianes dins un marc ecosocialista és, doncs, un requisit essencial per a tota lluita emancipadora al segle XXI: fer realitat els postulats que defensem en cada àmbit de la vida diària ens permetrà assegurar una existència digna per totes les persones i els éssers amb els que compartim la Terra.

En un moment de crisis múltiples, de concatenació d'emergències, no hi ha res més revolucionari que assegurar una vida digna. Una vida digna per les persones, o pel gènere humà, tal i com la definia la vella tradició socialista: lluny de l'explotació de la classe capitalista, lliure de disposar del propi temps per a la realització d'objectius personals, on les necessitats essencials de tothom estiguin cobertes. Una vida digna per la resta d'éssers vius que comparteixen aquest ecosistema anomenat planeta que habitem, dels qual som dependents i sense els quals estem abocats a l'extinció. I una vida digna per les persones que decideixen lliurement associar-se per construir quotidianitats més felices. Perquè, en definitiva, la lluita política de l'ecosocialisme, el motiu per imaginar i construir utopies en un present infernal, és aconseguir que aquesta felicitat de poder viure, i de fer-ho en comunitat, sigui revolucionària.

4. DAVANT UN SEGLE D'EMERGÈNCIES

Entrem a la tercera dècada del segle XXI sent conscients d'una realitat: la nostra és una era d'emergències. Vivim en una crisi constant que ens precaritzza; una gran crisi sistèmica que és el resultat de l'acumulació de crisis en els diversos àmbits de la vida diària. I, quan hi ha una acumulació de canvis de manera quantitativa, podem parlar d'un gran canvi qualitatiu: el segle XXI és un segle d'emergències.

Parlem d'emergència sanitària, habitacional, climàtica, social... Tanmateix, la conjunció de totes aquestes emergències no és casual; és degut a la precarització de la vida que ha implicat dècades de neoliberalisme a nivell global, promogut per diverses institucions públiques i privades que han fet de l'economia el seu regne i de la globalització, el seu dogma. Aquestes institucions, dominades per una elit capitalista transnacional, representen una classe extractivista que s'enriqueix del temps, els béns materials i els fruits del treball de la classe treballadora. Perpetuen el seu poder a través de l'explotació dels entorns biofísics de les societats humanes; per això en diem classe extractiva. Són la burgesia i les elits del segle XXI, que no només ostenten allò que tradicionalment s'ha anomenat els mitjans de producció sinó que també exerceixen el seu poder sense fronteres a través d'uns canals institucionals que, reconeguts o no, els mantenen on són i neutralitzen l'agència revolucionària i emancipadora de les classes treballadores.

Al nostre país, la representació d'aquestes elits es troba en aquella generació que ha dominat la vida pública des de la Transició democràtica. Per tal de seguir lucrant-se, han sotmès el país a les seves necessitats i han patrimonialitzat les institucions perquè representin els seus interessos de classe. Amb l'excusa de la globalització, han centralitzat els nuclis econòmics i de serveis en les grans capitals, sobretot a Madrid i Barcelona, han despoblat la resta del territori i desposseït els seus habitants. Unes elits que, com veiem, han fet de la precarització de la vida de les classes dominades i de la perifèria la seva proposta política; han fet de la consecució dels seus interessos de classe la seva continuació al poder.

4.1 Precarització de la vida: el símbol d'una època

És en aquest context on la pandèmia de la covid-19 ho ha trastocat tot a diversos nivells. Per començar, ha estat el descobriment de la Humanitat; la realització que fins i tot les malalties llunyanes i exòtiques poden entrar en les nostres vides d'una manera tan disruptiva com per canviar hàbits i la manera com entenem la nostra relació amb l'esfera pública. Podem dir, doncs, que l'any 2020 va començar veritablement una nova època: enrere queden els anys d'imposició del

neoliberalisme com a doctrina econòmica, com a recepta a la Gran Recessió de 2008. Davant de l'impàs de les dues primeres dècades del segle, de la propaganda del xoc de civilitzacions i del final de la història, veiem com els engranatges de la lluita de classes es tornen a moure.

Perquè, si malgrat que la pandèmia no ha distingit entre rics i pobres, els seus efectes sí que ho fan. És per això que l'hem de considerar una sindèmia: l'impacte que està tenint, més enllà de l'índex de mortalitat, es veu agreujat segons les condicions socio-econòmiques de les malaltes. És, doncs, la representació més clara de l'impacte mortífer que té el capitalisme sobre les nostres vides: només tenen dret a una vida plena aquelles persones que puguin permetre-se-la. La resta estem condemnades a sobreviure amb engrunes de serveis públics desballestats, pisos on només és possible dormir-hi i, en el cas de les joves, veure'ns obligades a compartir les nostres vides durant lustres per poder fer realitat algun tipus de projecte de vida, per molt precari que sigui.

Aquesta realitat genèrica es fa encara més evident al Sud Global: l'extractivisme que ha implicat mantenir la globalització neoliberal i el nivell de vida de les elits que se'n han beneficiat ha provocat el redisseny de les realitats postcoloniales i el domini imperialista occidental. Les diverses resistències de pobles originaris, nadius, aborígens i indígenes, però, continuen avui en dia plantant cara aquesta faceta tan cruel del sistema, moltes vegades posant la vida d'activistes i líders polítics i socials en perill. L'internacionalisme i el reconeixement entre membres de diferents societats, però que compartixen el fet d'estar sota el jou de la classe capitalista, és necessari per construir alternatives que no deixin ningú enrere.

Daltra banda, en les societats i regions autodefinides com a "desenvolupades", les experiències i identitats perifèriques són objectiu de violència sistèmica, articulada de diferents maneres i que té com a resultat diferents escenaris. Així, aquelles persones que desenvolupen o es veuen obligades a desenvolupar la seva vida al marge dels discursos i marcs normatius dominants, son víctimes d'explotació i desposseïció de drets. Ens referim, entre d'altres, a persones migrades (en situació regular o no, amb els matisos i diferències que això comporta), persones racialitzades i d'ètnies minoritàries o històricament perseguides i discriminades, membres del col·lectiu LGBTIQ+, treballadores víctimes de la precarització i desregularització extrema del mercat laboral i de la crisi habitacional, persones neurodivergents, i persones amb diversitat funcional o discapacitats físiques o psíquiques.

Malgrat que les seves situacions són particulars i estan lluny de ser comparables, comparteixen un tret: les diverses opressions que pateixen fan la seva vida impossible. És una situació que les joves coneixem bé: les generacions millennial i centennial hem estat sotmeses a la precarització constant, fins al punt que hem deixat de poder imaginar-nos un futur, o ni tan sols un present, on puguem

desenvolupar els nostres propis projectes personals — els nostres propis projectes de vida. Aquesta precarització, que afecta a la gran majoria de la societat, posa completament en qüestió la base essencial de les nostres comunitats: permetre que les persones que les integrem puguem disposar de les nostres pròpies vides per a gaudir-les, i no només com a bé per a vendre.

Durant aquestes dues primeres dècades del segle XXI, doncs, hem vist com totes les societats s'anaven sometent cada cop més en el dogma neoliberal. Hem vist com el capitalisme, en la seva fase de desenvolupament tardana, atomitzava les nostres realitats per a transformar-les en individualitats. D'aquesta manera, l'organització per a combatre un sistema injust s'ha demostrat impossible; impossible no només de manera pràctica, sinó impossible també d'imaginar. Hem arribat a un punt en què ens és més fàcil d'imaginar la fi del món que la fi del capitalisme.

És en aquest context distòpic, doncs, quan la sindèmia de la covid-19 ha capgirat les nostres vides, el moment de reconstruir organitzacions i articular moviments. No ens queda cap altre remei davant d'un sistema en vies de col·lapse sobre si mateix. Un sistema que ha especulat, i especula, amb tots els ingredients que fan possible la vida tal i com la coneixem; que no dubta en trencar les xarxes de suport comunitari per tal de treure rèdit de cadascuna de les accions que fem per mantenir-nos a nivell social. És un sistema, per tant, que s'ha basat en la dominació i el control dels mètodes de reproducció de les vides individuals i col·lectives.

4.2 Sobre la responsabilitat de l'Antropocè, o l'era geològica humana

Des que els humans vivim en societat que, com fan tants altres éssers vius, hem modificat la vida dels ecosistemes on vivim; tanmateix, no ha estat fins a la Modernitat que no hem començat a causar greus impactes a nivell global. La globalització, primer en la seva forma imperial, després en la seva vessant colonial i actualment en la seva etapa financera, ha connectat de manera evident una punta amb l'altra del planeta. Aquestes connexions, que no haurien de ser jutjades necessàriament com a bones ni dolentes, han estat tradicionalment utilitzades per a legitimar poders geopolítics que han consolidat i perpetuat mecanismes de dominació a nivell global.

Uns mecanismes que, amb la Revolució Industrial i les potències colonials, es van anar fent veritablement extensius a tots els racons del planeta, a totes les societats. Amb el desenvolupament del capitalisme, les diverses economies mundials van anar quedant sotmeses a un sol sistema-món; un que es basava en l'explotació de tota la trama de la vida i de les seves fonts de suport en benefici d'uns pocs.

Allò que distingeix la fase tardana del capitalisme, emmarcada en la seva representació neoliberal, és que aquests pocs són cada cop menys; mentre la classe dominant és cada cop més poderosa i s'imposa la regla del més fort, la classe dominada és cada cop més numerosa, amb una societat on la misèria s'ha generalitzat. Alhora, les condicions dels nostres ecosistemes s'han vist arrossegats per aquesta voràgine de creixement infinit. Així, podem dir que, malgrat que els humans som responsables del canvi en les condicions del nostre entorn, i per tant som responsables també de totes les crisis que estem vivint, les responsabilitats no són compartides.

4.3 “És el sistema, estúpids!”

No ho deixarem de dir: la causa de tota aquesta misèria és el capitalisme. Un capitalisme que ha estat vigent durant segles i que s'ha anat transformant per a seguir obtenint beneficis de totes les situacions possibles. L'època del capitalisme tardà que vivim està caracteritzada, en les nostres coordenades geogràfiques, per l'acumulació. Una acumulació basada ja no només en la privatització d'allò comú, d'aquells espais, com ara els boscos, que eren de tothom, sinó en la privatització de totes aquelles relacions o aspectes vitals que fins ara havien quedat fora del control del capitalisme. És aquesta la brillantor del neoliberalisme: a través de la imposició d'un individualisme flagrant, ens ha obligat a pensar-nos a nosaltres mateixes com a productes per vendre i produir; res no escapa a allò que podem anomenar financiarització de la vida diària.

Així, qui acumula aquests beneficis són les elits que han aconseguit fer-se amb el control de les plataformes on venem els nostres àmbits vitals. Parlem, d'una banda, d'aquelles empreses que han fet servir les facilitats d'un mercat internacional desregulat per a enriquir-se; d'unes empreses que han considerat el món la seva sala de subhastes particular. Unes empreses, i les seves elits, que s'han vist reforçades per la Gran Recessió que va esclatar el 2008: davant les excuses de les institucions globals sobre la necessitat de no poder deixar caure cap institució financera, primer, i de la imposició de retallades i privatitzacions, després, hi ha hagut qui s'ha beneficiat, i molt, de la misèria general. La precarització s'ha instaurat a les nostres vides i les ha fet invivibles d'una manera encara més evident. El nostre habitatge, els nostres llocs de feina, la nostra alimentació, l'aigua que bevem... tot és subjecte d'especulació per part de les borses internacionals.

D'altra banda, també parlem d'acumulació en àmbits més enllà dels tradicionals mecanismes financers. La connectivitat tecnològica ha permès que el capitalisme descobreixi un nou àmbit per explotar: les dades personals i els productes que se'n deriven, que no són res més que la traducció informàtica de les nostres vides. Així, l'economia de plataformes ha vist el seu auge especialment durant la passada

dècada. Basada en l'establiment de quasi-monopolis tancats per part de companyies en guerra entre si per qui aconseguix més usuàries, hem pogut veure com la financiarització del nostre oci també s'ha profunditzat i ha pres noves formes. Per no parlar de l'impacte que han tingut aquestes plataformes en els nostres pobles i ciutats: la gentrificació, l'acumulació de turisme descontrolat en barris centrals que ha provocat la fugida de les veïnes a les perifèries, és la conseqüència de la financiarització d'habitatges que ja estaven buits a causa d'una bombolla immobiliària que ningú es va molestar en controlar.

Si aquesta financiarització ha impactat a les nostres vides de manera directa, podem veure com el mateix procés ha provocat que l'extracció augmenti de manera descontrolada arreu, afectant especialment el món rural. A nivell global, i especialment a nivell català i espanyol, podem veure un buidatge poblacional a les conegudes com a Catalunya i Espanya buidades. Fem referència a les comunitats rurals, les quals queden deshabitats per la manca d'una planificació territorial que equipari serveis i oportunitats de manera justa a tot el territori. Les institucions, en mans de les elits que han controlat el neoliberalisme a casa nostra, s'han centrat en promocionar ciutats com a parcs d'atraccions per tal de fer del nostre país un espai on la riquesa del turisme de masses era el bé a acumular i les vides de les catalanes, el bé a extraure.

De fet, aquesta extracció també és visible en el món laboral: la desindustrialització que ha patit el país ha provocat la despoblació i la falta d'oportunitats dels vells cinturons industrials i les seves àrees de treball indirecte. En el financiaritzar una economia, en aprofitar la globalització per a enriquir les propietats de la classe dirigent, la classe dominada hem quedat sotmeses a una precarització laboral estructural. Així, l'acumulació de riquesa d'uns pocs ens ha condemnat a la misèria a la majoria.

Una misèria que s'ha estès més enllà dels nuclis de les nostres societats. El capitalisme necessita créixer constantment, cosa que explica la constant degradació de drets i condicions que hem viscut des de fa 40 anys. A través de l'abaratiment de les condicions de vida i del desballestament de l'Estat del Benestar, el neoliberalisme s'ha imposat com a dogma i doctrina per tal de fer riquesa de les necessitats humanes. Unes necessitats que ja no només es basen en el benestar material de les persones, sinó que el nostre nivell de vida n'ha aconseguit crear de noves, i en segueix creant amb cada dia que passa, per tal que els engranatges del creixement il·limitat segueixin funcionant.

Una maquinària que, per a sobreviure, necessita recórrer a l'extracció més brutal dels coneguts com a materials prioritaris; aquells materials que, com el silici, l'acer o les terres rares, serveixen per a fer funcionar la nostra societat de la informació. La sofisticació tecnològica, que ens ha permès desindustrialitzar les nostres economies sota les proclames que les societats avançades no necessitaven cap altra

sector que no fos el dels serveis, ha provocat que l'explotació brutal, més típica de l'època de les nostres àvies, es deslocalitzés al Sud Global. Mentre que al Nord Global la precarització de la vida ens fa sobreviure amb les engrunes de les elits dirigents, al Sud Global la lluita és perquè districtes sencers no siguin sacrificats a l'altar del capitalisme.

Així, podem parlar de zones de sacrifici per a designar aquells llocs que són sistemàticament explotats, la població de la qual és oprimida i sotmesa a condicions infrahumanes, i la flora i fauna local és arrasada fins a l'extinció. Aquests espais, no-llocs que simplement serveixen per a fer funcionar el centre d'allò del sistema-món capitalista, semblen llunyans; però, ahora, estan íntimament connectats amb els nuclis de les nostres societats.

Les conseqüències que pateixen aquestes zones de sacrifici no són únicament locals, sinó que generen mecàniques d'afectació global. La destrucció del medi natural, fortament arrelada a l'economia de subsistència, està generant grans moviments de població que, si bé se'ls considera migrants econòmics o simplement migrants, aquestes persones fugen del seu lloc d'origen a causa de la destrucció dels ecosistemes on vivien, dificultant la seva pervivència econòmica o fins i tot la seva vida.

Aquesta situació anirà empitjorant exponencialment a mesura que el col·lapse climàtic sigui irreversible. No seran refugiades climàtiques únicament les persones que siguin víctimes de grans desastres naturals, sinó que hi haurà un degoteig constant de persones que no podran substistir o coexistir en el seu medi o ecosistema per la seva constant degradació i destrucció. Aquesta explotació successiva ens ve imposada pel model capitalista al qual estem sotmeses, que requereix d'un creixement continuat i sense fre que esgota els recursos naturals.

Per això podem dir que la pandèmia de la covid-19 ha estat l'assaig general d'allò que implica el segle XXI: ha estat el descobriment de la Humanitat com a espècie, de la necessitat de no pensar les nostres societats com a fets estancs, sinó com a entitats interdependents. Redescobrir les comunitats, que l'individualisme neoliberal no pot res davant la immensitat del món, implica, ara sí, comença el segle XXI. El neoliberalisme està tocat de mort perquè les seves bases fonamentals s'han provat falses: és mentida que la societat no existeixi i que només hi hagi individus que s'organitzen en famílies.

Per molt que ens ho hagin volgut imposar, les nostres comunitats són més resilents del que molts pensaven, però pengen d'un fil. No oblidem que és en les èpoques de transició com la nostra, en què allò vell no acaba de morir però allò nou no acaba de néixer, que es donen una varietat de fenòmens malsans. I, si el segle XXI és el segle de les emergències vol dir que hem d'estar preparades per fer front a l'aparició de fenòmens terrorífics, malsans i devastadors, massa ben coneguts d'èpoques

passades, com l'extrema dreta, o nous experiments de la classe dominant per seguir al poder, com el nacionalpopulisme o l'ecofeixisme.

Aquest últim, l'ecofeixisme, és un pensament que s'ha posat de moda en aquests temps de pandèmia. Un pensament que, a l'igual que el feixisme, no té cabuda en la nostra societat. Titllar els humans de virus i justificar la pandèmia com la cura significa que la mort i el patiment de moltes persones han de ser el remei per restaurar el medi ambient. Aquest discurs és inacceptable. Tampoc tolerem discursos i accions de supremacia de gènere o de raça que esdevinguin una intenció o justificació per protegir el medi ambient. El problema és sistèmic.

La responsabilitat és del sistema, sí, però no oblidem mai que el capitalisme sempre troba noves maneres de perpetuar la seva dominació fagocitant moviments, marcs ideològics i paradigmes.

5. CONSTRUÏM UTOPIES

La constant propaganda ideològica del capitalisme és, potser, un dels motius que expliquen la seva capacitat d'expansió en cada una de les branques de la societat. Com una bona campanya de publicitat, generacions anteriors a la nostra han consumit el capitalisme perquè han comprat el seu model de vida. Un model de vida basat en un suposat món lliure, de promesa d'ascens social i, en definitiva, de millora individual de la vida sota la premisa de l'èxit personal vinculat a l'acumulació de béns. Un ascens social que, si bé era impossible de manera immediata, havia de suposar recompenses a mitjà i llarg termini a tothom qui s'esforcés. Aquest és, almenys en teoria, el model de vida capitalista; el model de vida estatunidenc, el American Way of Life, presentat com a ideal d'un centre, els Estats Units, cap a la perifèria, la resta del món occidental.

La caiguda del bloc soviètic va comportar la fi de l'última utopia del segle XX, la del socialisme real, i l'alliberament de l'anomenat Tercer Món per part de la dominació dels antics imperis colonials va posar fi, també, a la Modernitat europea. Començava un nou món, un impàs que ningú no ha sabut ben bé què era. Si diem que no ha començat el segle XXI fins la pandèmia de la covid-19, per les seves implicacions socials i polítiques a nivell global, també podem afirmar que les dues últimes dècades del mil·lenni anterior, i les dues dècades inicials del nou mil·lenni, han suposat el naixement del monstre neoliberal. Sota aquesta nova adaptació del sistema, la venda d'idees ha deixat de ser importat: en vèncer i arribar a la fi de la Història, com deien els falcons intel·lectuals que van pensar la nova adaptació del capitalisme, s'havia demostrat que no hi havia cap possibilitat que no passés per acceptar el sistema vencedor.

Vivim, doncs, en una utopia que no és la nostra. Simplement, la nostra classe ha estat derrotada. La classe dirigent ja no necessita comprar la nostra devoció perquè hem estat incapaces de construir cap alternativa que no impliqui un rebuig directe a la societat majoritària. En efecte, podem dir que, mentre el neoliberalisme s'ha anat imposant com a utopia de la classe dominant, les petites utopies alternatives que hem viscut al món occidental s'han basat en la construcció dels nostres propis móns ideals apartats de la societat. Amb l'esperança que en algun moment la bena neoliberal cauria dels ulls de la població, des dels moviments emancipadors ens hem dedicat a resistir, en el millor dels casos, o a rebutjar la societat i intentar construir els nostres paradisos terrenals a través d'allò que podríem anomenar una evangelització ideològica. Així, moltes vegades s'ha acabat contribuint a crear encara més divisió entre els membres de les classes explotades. Sota l'autopercepció d'un model de vida moralment superior, on se suposa que s'és conscient de la ceguera generalitzada que promou el neoliberalisme, ser d'esquerres s'ha acabat reduint, per a alguns, a una forma de ser i de fer. Joves Ecosocialistes rebutgem aquesta manera d'entendre la militància. Constatem que és essencial per a l'organització i pels individus revolucionaris posar en dubte i qüestionar-nos en tot moment la nostra

manera de ser i de fer a nivell individual i social, i que els discursos alienadors resideixen en tots els àmbits de la societat i ningú no n'és immune. Ens necessitem a totes, també a les que percebem com a víctimes de la ceguera pel neoliberalisme, per a construir una societat de llibertat i igualtat.

En efecte, en el sistema actual les utopies buides de compromís col·lectiu s'han basat en l'aïllament i en la individualitat. Defugen la societat per viure d'acord amb els nous valors assolits, oblidant que no hi ha utopia sense el compromís social i col·lectiu de convida conjuntament un mateix temps i espai, corresponsabilitzant-nos de la millora de la nostra societat com a animals cívics i polítics que som.

Tanmateix, mentre els moviments emancipadors esperàvem que la societat despertés, el neoliberalisme s'està demostrant com a utopia impossible; la majoria de la població, tant al Nord com al Sud global, sabem que, d'alguna manera, ens hem resignat a viure en una distopia. Davant d'aquesta perspectiva, i tal i com hem pogut veure durant l'últim any, el món està en flames: no només d'una manera literal, a causa de la crisi climàtica, sinó també perquè cada cop més sectors de la població es neguen a tolerar la imposició d'un sistema injust. Però, si la indignació torna a recórrer els nostres carrers i places un cop més, hem de ser conscients de la realitat que la nostra societat ha acceptat: no hi ha alternativa possible al capitalisme neoliberal. Per tant, si volem canalitzar la ràbia contra el sistema per a construir un món nou, necessitem passar de l'organització de moviments de protesta a la construcció de moviments d'impugnació. A través de l'organització, la construcció de lluites que es basin en la millora material de la vida de la gent, la construcció d'utopies quotidianes davant d'un capitalisme tardà incapaç de generar qualsevol tipus d'il·lusió que no passi per l'opressió, és una necessitat.

Construir aquestes utopies s'ha de convertir, doncs, en l'aposta ideològica dels moviments emancipadors d'aquest segle XXI acabat d'estrenar. Com a ecosocialistes sabem que la nostra lluita busca aquesta millora de les condicions de vida de la gent comuna, de la classe dominada, dins d'un planeta capaç de mantenir les nostres existències individuals i col·lectives. En definitiva, la nostra utopia és l'aposta per la vida digna.

5.1 Per una utopia ecosocialista

Aquesta aposta l'hem d'entendre com un marc genèric, un horitzó utòpic que sempre ens permeti caminar una mica més per a seguir avançant. Davant qui ens posa en la falsa dicotomia d'escollir entre reforma social o revolució, o davant qui prefereix ser simplement oposició, nosaltres apostem per la millora de les

condicions materials dels diversos éssers vius que s'insereixen en els nínxols ecològics del planeta i la reproducció de les nostres vides individuals i comunitàries.

Aquest objectiu només és possible amb l'ecosocialisme. És l'única alternativa possible en un món que col·lapsa, ja que les velles utopies del segle XX han deixat de respondre a les necessitats que tenim.

D'una banda, parlem d'una crisi de la mal anomenada "societat del benestar", que no ha estat res més que la burocratització de la pobresa. Venuda com una tercera via entre el capitalisme privatiu estatunidenc i el comunisme real soviètic, el model europeu s'havia de basar en la garantia de supervivència de tota la seva ciutadania, amb unes societats controlades per unes elits que han dominat el món polític i l'econòmic durant dècades. L'ascens social que prometia ha estat una mentida, només disponible per a qui encaixés amb el bon ciutadà: un home, blanc i cap de família normativa.

Del'altra, veiem com el socialisme real va significar, per a moltes societats de l'Est d'Europa, una estatalització de la redistribució. Malgrat els grans beneficis que va portar per les societats soviètiques, no podem negar tampoc l'entronització al poder d'elits que res tenien a veure amb els ideals socialistes. Així mateix, aquesta incontestada estatalització va comportar que tot fos sacrificable per una redistribució immediata, sense importar la planificació futura: ja fossin les llibertats democràtiques o els ecosistemes sobre els quals descansaven les poblacions, sovint les més ruralitzades.

I, com dèiem, arribem al segle XXI, quan vivim l'única utopia possible que aquesta època ha vist nèixer: el neoliberalisme. Ha arribat l'hora que els moviments emancipadors tornem a parlar d'objectius revolucionaris, de tenir un horitzó pel qual lluitar i deixar d'estar a la defensiva. Des de l'ecosocialisme sabem que aquest horitzó és clar: evitar la crisi ecosocial que implica la catàstrofe climàtica. L'extinció massiva d'espècies, així com la disrupció de totes les societats humanes tal i com les coneixem, ens ha de fer replantejar-nos cadascun dels àmbits de les nostres vides. Parlem d'una concepció de la vida entesa com a lliure i igualitària, no sotmesa a l'opressió i el control per part de qui sempre ha tingut el poder. En aquest sentit, reivindicuem un nou concepte de ciutadania entesa com a comunitat de pertinença, no com a dret de naixement. Reivindicar-nos ciutadanes, en un context on la resiliència de les societats es posa a prova cada dia davant les crisis constants que vivim, és una decisió necessària per a aconseguir implementar una veritable transició ecosocial.

Revindiquem el concepte de ciutadania perquè durant massa temps les forces conservadores l'han corromput: la llibertat, la igualtat i la fraternitat que portava implícita la idea ciutadana fa molt que han quedat sobrepassades. L'exclusió del conjunt de la societat davant d'allò que era considerat el ciutadà ideal, dit així en

masculí, ha implicat que Catalunya, Espanya o Europa quedin cada cop més empetitides; més limitades en el seva concepció d'una alteritat, uns altres, cada cop més diversa que, evidentment, era causat per la cerca d'un suposat nosaltres homogeni.

Per tant, per a nosaltres l'ecosocialisme implica reivindicar-nos ciutadanes d'una comunitat, depenent tant de les altres conciutadanes com de l'ecosistema natural i social en què estan inscrites. Per això diem que no podem separar la millora de les condicions materials de vida del benestar de l'entorn natural; no concebem cap vida humana possible si no és a través de la garantia de vida també de la resta d'éssers i entorns no humans.

5.2 Redistribució, fiscalitat justa i Estat del benestar

La redistribució del capital ha estat un dels eixos de lluita més importants per part de les forces socials i polítiques emancipadores durant els últims dos segles. Davant la concentració de riquesa i dels mitjans de producció en mans de les elits financeres transnacionals, les nostres exigències s'han basat en dotar-nos d'instruments per tal que les classes treballadores tinguin dret a accedir a aquesta riquesa (negociació col·lectiva, fiscalitat, drets laborals...). Tanmateix, la crisi ecosocial que vivim implica afegir certa complexitat a aquest eix de lluita: no només cal lluitar per distribuir millor la riquesa, sinó que ens cal qüestionar la pròpia manera de generar-la, en tant que atempta contra la reproducció de la vida material i social dels éssers vius. Qualsevol resposta realment emancipadora a la crisi ecosocial ha d'atendre aquests eixos de lluita per abordar la triple dimensió de generació de riquesa, el seu repartiment i el manteniment de la vida sobre la Terra.

Alhora, des de la tradició emancipadora hem vist com el treball és un dels pilars centrals de les nostres vides. El materialisme històric ens ensenya que la lluita de classes és el motor de la història; és en el treball, la remuneració rebuda i l'herència on trobem la generació de desigualtats. Davant la precarització i l'atur apostem per la plena ocupació i pel treball garantitzat, materialitzat en una proposta política on l'accés al treball ha d'anar enllaçada a bones condicions salarials i laborals, on la idea de treball vagi molt més enllà de la conceptualització que ens ha imposat la utopia neoliberal. Entenem com a treball tot allò realitzat per a la reproducció de la vida biològica de les persones o la vida social de les comunitats. Per tant, totes aquestes activitats han de ser remunerades, partint del treball domèstic i la cura de persones dependents fins a l'estudi i altres formes de treball convencional i no convencional. Defensem un model de treball on la ciutadania i la vida estigui al centre de l'acció política, lluny de relats polítics que venen que la productivitat i el

creixement econòmic portaran la igualtat i l'augment de les condicions materials de la vida de la gent.

Per a fer-ho possible, és indispensable encarar la qüestió de la fiscalitat com a element central per garantir uns serveis públics forts i, alhora, desconcentrar la riquesa i garantir unes condicions de vida dignes. Per a enfortir l'Estat del Benestar i els oasis de socialisme que ens proporciona, com la sanitat universal o l'educació gratuïta, cal augmentar la pressió fiscal a nivell europeu, especialment a les rendes més elevades. Històricament, però, quan s'ha abordat la qüestió de la fiscalitat, s'ha posat el focus en l'impost sobre les rendes generades pel treball. I, si bé és totalment necessari augmentar els trams i la tributació en les rendes més elevades, també és precís encarar la qüestió dels impostos a les rendes generades pel capital; és a dir, sobre els beneficis generats per la classe treballadora.

Tanmateix, aquest procés d'augment de la pressió fiscal, especialment vers les grans fortunes i empreses, ha de dur-se a terme en un marc de governança global o, com a mínim, en un marc que superi els Estat-nació. La financiarització de l'economia, el volum dels fluxos internacionals de capital i les plataformes digitals han creat una estructura del sistema financer internacional que permet una gran mobilitat del capital. Per tal d'evitar la fugida del capital cap a altres Estats i regions cal desenvolupar institucions de caràcter internacional que apostin per una homogeneïtzació de la fiscalitat. La Unió Europea, i l'aprofundiment en la integració continental, és una eina clau per garantir una fiscalitat justa i progressista a tots els nivells.

Aquest augment dels recursos públics haurà de ser destinat a expandir i enfortir el nostre Estat del Benestar amb la fi última de garantir la llibertat de totes les persones. Una llibertat que només serà una realitat si es garanteixen unes bases materials que permetin el seu exercici. La nostra aposta és, però, que el benestar incorpori a la comunitat en la seva planificació, producció i gestió. Caldrà, per tant, millorar el sistema de salut pública, garantint una atenció de qualitat, propera i realment universal i gratuïta, que garanteixi els drets de totes les persones. El dret a l'avortament, a l'eutanàsia, a la salut bucodental, l'atenció de persones migrades i a la transició de les persones trans que així ho desitgin han de ser inclosos d'una vegada per totes en el sistema públic de salut.

Al mateix temps, per tal de fer possible la igualtat i el desenvolupament de totes les persones en llibertat, és essencial millorar el nostre sistema educatiu, incloent-hi la realitat universitària i de formació professional. Apostem per una reducció de la massificació a les aules, una millora de la qualitat infraestructural i per fer-lo realment gratuït. Lluitem per un sistema educatiu que no aposti per la formació dels infants i joves com a futurs engranatges del sistema productiu, sinó que es centri en formar ciutadania crítica, que aposti per l'educació emocional i que faci possible l'aprenentatge a través del joc i del contacte amb la natura.

5.3 De l'Estat comunitari

Entenem, doncs, que, per a garantir una vida digna, els instruments de l'Estat són centrals. Tanmateix, rebutgem la idea que els canvis només es poden aconseguir a través de la via institucional. Alhora, ens fem hereves de la tradició emancipadora que defensava conquerir el poder a través de la reivindicació de les eines populars que, legítimament i analitzant la història, ens pertanyen. Parlem de construir societats amb importants nivells de benestar, redistribució de riquesa i justícia social que es van fer realitat, a Europa, durant la segona meitat del segle XX a través de la consecució dels Estats del benestar. Tres institucions en van definir la implementació: l'Estat, el mercat i la família. Va ser en funció de la major o menor intensitat de participació d'aquestes institucions que ara és possible trobar diferents models d'Estats del benestar.

Al segle XXI, el nostre objectiu és exercir les eines estatals per canviar la societat i el sistema alhora que apostem per la descentralització i mancomunació del poder a nivells més propers a aquesta ciutadania comunitària. Apostem per un nou paradigma més descentralitzat, horitzontal i basat en la participació activa de la ciutadania en la gestió dels serveis de benestar i dels béns comuns. Un model que no només respongui a les necessitats, sinó que atengui la tendència humana a la cooperació i l'entesa amb els ecosistemes. L'aposta és incorporar a la comunitat en el procés de proveïment del benestar mitjançant l'empoderament ciutadà en organitzacions socials, com ara cooperatives, entitats sense ànim de lucre del Tercer sector i associacions veïnals o juvenils que interlocuten amb l'administració i formen part del procés de decisió i de l'execució dels serveis públics.

És un model que necessita desenvolupar-se en base als municipis i a la subsidiarietat, ja que són les institucions més properes a la ciutadania. Apostem per augmentar el seu grau de participació en el processos de presa de decisions, així com de dotar-los de més competències i recursos, per a caminar cap a un model de participació i apoderament ciutadans basat en el bé comú, la justícia climàtica, la cooperació i en garantir el dret a la formació, a la informació i al desenvolupament de l'esperit crític.

Aquest model més descentralitzat, desconcentrat, participatiu, horitzontal i, en definitiva, democràtic, no es pot quedar únicament en el terreny del benestar social; també ha de ser aplicable a molts altres espais de la vida econòmica i social. La creació de petites cooperatives de crèdit ètiques o de comunitats locals d'energia, com a complement de grans companyies públiques estatals, pot ser un exemple d'aplicació d'aquest model. En l'esfera econòmica això és tradueix, entre d'altres, en una democratització empresarial on siguin les persones treballadores de les empreses les qui, organitzades col·lectivament en els sindicats, participin de les decisions de les empreses. Igualment, volem transportar la participació ciutadana a instàncies més enllà d'allò local, com la planificació econòmica general de l'Estat, on

la societat civil organitzada pugui codecidir quines són les prioritats econòmiques en les quals invertir recursos.

Així doncs, podem dir que l'Estat del benestar comunitari no és altra cosa que un replantejament d'arrel del fins ara vigent model d'organització políticossocial de les nostres societats. Suposa caminar cap a un horitzó més democràtic i cooperador, que fomenti la implicació de totes les persones en la vida pública en la seva màxima extensió. Un horitzó que, a més, ha de permetre'ns reconnectar amb els ecosistemes que ens envolten. Que faciliti i integri a la biosfera en la vida humana fomentant economies verdes i blaves de proximitat i en contacte amb el món local.

És per aquest motiu que reivindicuem el concepte de sobirania ciutadana. En les utopies per les que lluitem, som lliures d'escollir com construir cada àmbit de les nostres vides; això implica poder decidir, de manera efectiva, els nostres propis destins. Per això rebutgem la idea centralitzadora d'un Estat, sobretot de tipus unitari, i considerem que l'única possibilitat per a fer valer els nostres drets i llibertats al segle XXI és poder articular la nostra participació i existència políticossocial en diverses comunitats, entenent comunitat com la societat civil organitzada, de diferents formes i per diferents motius, per tal de fer efectiva la defensa dels seus drets. Comunitats interrelacionades de sobirania cooperants que s'adaptin en forma i funció a les necessitats de la ciutadania.

És en aquest marc compartit on hem d'entendre les nostres sobirania de país. No tant en una delimitació fronterera catalana, sinó en la capacitat de cooperació amb la resta de comunitats de l'Estat i del nostre propi territori, així com també amb la resta d'Europa. La institucionalitat d'aquesta utopia no pot ser, doncs, centralitzada ni a Brussel·les, ni a Madrid, ni a Barcelona; el reconeixement de les sobirania de les nostres comunitats passa pel seu empoderament polític i institucional. Per tant, aquestes comunitats són subjectes polítics que comparteixen la sobirania per tal d'abordar els reptes del segle XXI i per tirar endavant projectes compartits de manera cooperativa.

Només en aquest marc podem entendre plenament la Catalunya del segle XXI. Una Catalunya que no només va ser terra d'acollida, sinó que s'ha tornat una terra mestissa. Cal que les forces emancipadores apostem per donar la batalla per redefinir què és el catalanisme en aquesta època de transició que vivim; no podem entendre ni acceptar que català sigui identificat, exclusivament, amb falsos trets distintius d'una suposada població autòctona. Si el vell PSUC deia que és català qui viu i treballa a Catalunya, nosaltres diem que és català qui decideix formar part i enriquir la cultura catalana amb la seva pròpia visió cultural i social, sense importar quina sigui la seva llengua materna.

5.4 Sobirania cooperants davant la crisi sistèmica

Podem dir, doncs, que l'exercici de la sobirania ha d'estar basat en el reconeixement com a subjectes polítics entre les diverses comunitats que formen part d'una societat. És a dir, una comunitat es constitueix en política quan decideix fer-ho així, però alhora necessita del reconeixement de la resta de comunitats amb qui comparteix espai social, societat. Per tal que aquest reconeixement sigui real, necessitem mecanismes que compensin les desigualtats sistèmiques existents tot tenint en compte els processos alteritzadors.

Parlem de sobirania cooperants perquè no hi ha sobirania plena en el món de la globalització. Ja sigui perquè el neoliberalisme ens ha convertit, a nosaltres i a les nostres comunitats, en entitats individualitzants, o perquè la immensitat dels reptes a què ens enfrontem no tenen una única resposta, no podem parlar de subjectes sobirans únicament perquè així ho volen. Construir sobirania plena, al segle de les interdependències amb l'entorn i amb les altres societats, necessita d'una profunda cooperació.

La Humanitat té el repte global de regular i controlar l'economia-món en la qual vivim. No sols per iniciar una transició ecosocial global, també per evitar i prevenir futures crisis econòmiques internacionals, reduir la pobresa i la desigualtat o gestionar la creixent interdependència econòmica. L'actual sistema capitalista financiaritzat impacta la vida de totes les persones i ecosistemes del planeta i és també la principal causa per explicar el retrocés de les democràcies a nivell global. Precisament, la promoció de la democràcia i la protecció dels Drets Humans per a totes les persones de la Terra, independentment d'on visquin, és un altre repte d'abast global.

Per tant, aquestes sobirania ja no són només territorials, ja que l'època dels Estats-nació, del control territorial per part d'unes institucions centralitzades, ha deixat d'existir pel gran embat que ha suposat la globalització neoliberal. La interdependència climàtica, econòmica, i fins i tot social, és una realitat. No és possible seguir actuant com si les decisions governamentals només afectessin les poblacions dels seus Estats.

Davant d'aquest context, és imperatiu caminar vers un món de sobirania cooperants. Un món que superi les fronteres dels Estats-nació i els identitarismes nacionalistes que tan de mal han portat a la Humanitat. Lluny de fragmentar els Estats, hem de perseguir l'ideal contrari: la construcció d'espais democràtics de gestió de la globalització que, a la pràctica, han de limitar la capacitat de decisió dels Estats en aquelles matèries que interessin al conjunt de la Humanitat. Alhora, no podem negar que la interconnexió entre persones i comunitats, així com la manera que tenim d'entendre la democràcia i la participació política al segle XXI, implica repensar com ens reapropriem de la idea de sobirania. Sobirania ja no entesa

només com les eines coercitives d'un Estat, sinó com la capacitat d'empoderament de la ciutadania.

Hem de caminar cap a un model polític que, d'un costat posi al centre del marc de decisió a la ciutadania i que, al mateix temps, aposti decididament per construir ens polítics que superin l'Estat-nació i apostin per una gestió de la sobirania compartida. Un nou paradigma polític que permeti la construcció i participació de baix a dalt i de la perifèria al centre on la ciutadania sigui part de totes les decisions. Que entengui la necessitat de crear nous espais de decisió política més enllà dels tradicionals Estats. Que avanci, pas a pas, cap aquella utopia realitzable d'un món sense Estats ni fronteres on l'únic *demos* polític sigui el conjunt de la Humanitat.

Per això parlem de sobirania ciutadanes dins d'un marc de cooperació. Com a ciutadania no podem entendre la nostra capacitat de decisió, d'elecció, de participació, o simplement d'existència, sense entendre que cadascuna d'elles depèn també de la garantia de sobirania de la resta de subjectes que comparteixen drets en un àmbit concret: ja siguin éssers humans o no humans, reclamar les seves sobirania implica entendre cada lluita concreta com a vinculada amb la de la companya; assumir que no hi podrà haver avenç sense garantir la sobirania contigua a la nostra. I, alhora, que la nostra pròpia concepció de sobirania com a subjectes individuals només és realment verídica quan la sumem a les de la resta, quan construïm comunitats polítiques. Entendre'ns com a subjectes polítics que tenen les comunitats com el lloc on els seus drets es materialitzen i on es vertebrava la identitat, les quals permeten exercir aquestes sobirania per a defensar cadascun dels àmbits de la vida material i social dels nostres dia a dia, és essencial per a construir resistències i projectes comuns que vagin més enllà de la lluita de trinxera a què estem acostumades.

Aquestes sobirania ciutadanes, construïdes de manera cooperativa, són la única opció que tenim per a reapropiar-nos de les nostres vides. Parlem de garantir-nos nivells de vida digna, de tenir una alimentació de proximitat, un habitatge en condicions, un aire respirable, una feina que no ens exploti, una identitat afectivo-sexual que que pugui ser exercida sense por, un oci del que puguem gaudir sense deure res a ningú. En un moment on la lluita pel planeta, la lluita per la vida, és l'equivalent a recuperar la sobirania sobre els nostres ecosistemes, des de la nostra utopia ecosocialista diem que les sobirania que volem són les que ens permeten fer que viure valgui la pena.

6. UTOPIES QUOTIDIANES CONTRA LES CRISIS IMMEDIATES

Dèiem que entenem les utopies de l'ecosocialisme com un horitzó revolucionari que ens ha de servir per guiar les nostres lluites del dia a dia. Així, la lluita ecològica i social estan unides perquè milloren de manera material les vides de la gent comuna, de la classe treballadora. Si volem que viure torni a valdre la pena, sabem que no podem esperar a la realització de cap utopia com a escenari de futurs. Si volem solucionar les crisis múltiples que vivim en el present immediat hem d'entendre les nostres lluites quotidianes com les utopies per les què val la pena lluitar.

Aquesta és, creiem, la diferència entre allò que separa les utopies del segle XX i les que hem de construir pel segle XXI. Entendre que el món estava ecològicament buit permetia que tant el capitalisme com el comunisme es preocupessin únicament de la distribució de la riquesa. L'un entenia que s'aconseguiria amb l'esforç —de qui era aquest esforç i les opressions que això implicava eren un altre tema—, mentre que l'altre implicava un repartiment segons les necessitats. Això vol dir que els dos entenien que la riquesa era il·limitada i només calia seguir conquerint espais, entesos com a nínxols ecològics però també com a societats senceres, per tal de mantenir cert nivell de vida. Podem dir, doncs, que les vides del segle XX es van construir en oposició a les vides d'altres éssers humans i no humans, així com les seves identitats; al segle XXI, les vides que volem construir s'han de basar en la llibertat d'elecció, en el manteniment de bases materials dignes que ens permetin viure lliurement i amb comoditat com a persones i com a societat.

Per aconseguir aquest objectiu és necessari que les nostres lluites siguin concretes i ens permetin entendre que qualsevol avenç en direcció a les nostres utopies és revolucionari, encara que la realitat sigui rabiosament indignant. En el segle de les emergències no podem perdre ni un moment esperant únicament conquerir el poder per assalt. Necessitem, com hem vist en les nostres experiències de govern, mantenir-lo. Alhora, les dinàmiques institucionals ens fan alentir els nostres objectius, moldejar les lluites a un sistema que es nega a canviar. Hem de tenir clar, doncs, qui som i per què som aquí; només així sabrem per què fem el que fem i on ens ha de portar.

6.2 Republicanisme per a una emancipació de classe i una llibertat com a societat

Ens considerem fermament republicanes. Republicanes per coherència històrica amb la nostra tradició militant, però també perquè creiem en una societat completament lliure, sobirana i subjecte del seu propi destí. Som republicanes en tant que volem

una ciutadania basada en els valors de la llibertat, la igualtat i la fraternitat. Uns valors que han d'impregnar tots els marcs polítics i socials en què construïm les nostres aliances cíviques, els nostres marcs de cooperació amb la resta de subjectes polítics.

Qüestionem de forma directa l' statu quo establert des del 1978 i creiem que ha arribat el moment de començar a exigir molt més als fruits que va donar la Transició; ens definim radicalment antimonàrquiques. Al segle XXI no han d'existir institucions que no siguin fruit de la voluntat de la gent ni de processos de deliberació col·lectiva. Igualment, el marc de la Casa Reial que ha imperat a l'Estat espanyol ha implicat la construcció d'una elit cortesana al seu voltant, bàsicament centrada en la vella idea de Madrid com a *Villa y Corte*, i entenem que no pot haver-hi emancipació dels diversos pobles espanyols sense l'alliberament d'una lògica de submissió central encarnada en una sola família. Com a republicanes, denunciem que l'acumulació de privilegis que ha implicat la centralització de la família Borbó, té com a única conclusió lògica la corrupció. Entenem que qualsevol marge de llibertat a nivell estatal, i de construcció d'una nova institucionalitat, passa per la construcció d'un horitzó republicà.

Així mateix, no només som republicanes en un sentit ortodox i estricte del concepte, ja que al llarg de la història dels Estats liberals podem veure com el republicanisme burgès ha servit per enfortir les estructures opressores i repressives cap a moviments obrers i el lliurepensament. Volem construir un republicanisme de base, treballar des de les arrels dels nostres entorns més propers, generant comunitat a cada pas. Entenem el republicanisme com una perspectiva amb què mirar el món, establir aliances polítiques i desenvolupar projectes emancipadors.

Per això som un moviment profundament municipalista. És en els barris de pobles i ciutats on es desenvolupa la quotidianitat de les persones, on es reproduceix la vida. I és en pobles i ciutats on volem contribuir en xarxes de cooperació veïnal; on volem fer política de transformació. Al llarg de la història més recent ha quedat clar com la intervenció des de la proximitat, a través de les administracions més properes, es pot apoderar la ciutadania. El marc polític cooperatiu neix d'aquí: d'entendre els nostres barris com a primera trinxera de lluita, no com a última línia de defensa.

Des de baix, als municipis, cap a dalt. Com hem apuntat, entenem que, en un món globalitzat i un país cada cop més divers, cal desenvolupar les sobiranes cooperants en cada àgora de deliberació. Els municipis, i les diferents regions i comunitats, han d'existir en relació i en moviment, i fer encabir totes les diferents realitats i peculiaritats regionals en qualsevol organització administrativa territorial.

No creiem en la política del *ordeno y mando*, ni en Estats-nació antics i desfasats. Volem que els territoris puguin escollir quines associacions estableixen segons les seves necessitats ecològiques, socials i polítiques. Les associacions i organitzacions

administrativo-polítiques han de garantir que els processos de deliberació, actuació i de funcionament siguin radicalment democràtics.

En el cas de l'Estat espanyol, creiem que Catalunya, com qualsevol altre regió d'Europa, té el dret a escollir quin és el seu lloc com a subjecte polític i quines relacions vol establir amb la resta d'entitats estatals, infraestatals i supraestatals. És en aquest marc des del què creiem que Espanya hauria de ser repensada a nivell d'ordenació territorial, amb tot el que això comporta.

Per exemple, ens oposem a les desigualtats en matèria fiscal entre territoris, ja que això afavoreix els triquijocs de les empreses i utilitzar mecanismes legals però immorals per pagar menys impostos; i també reivindiquem la importància cultural i comunitària de totes les llengües dels pobles d'Espanya, apostem per marcs pedagògics que permetin el reconeixement mutu entre comunitats lingüístiques; la protecció de les llengües minoritzades, tant les que gaudeixen estatus de cooficialitat (gallec, euskera, català i aranès), com les que no (aragonès i asturleonès), perquè son patrimoni de tots i son una manera de veure Espanya, i el món, que ens ha d'interessar a tothom.

Ens oposem, en tot cas, a les concepcions nacionalistes que recorren a la política de la confrontació per a alimentar l'odi entre la mateixa classe oprimida per les mateixes estructures capitalistes. La nostra és una aposta basada en el federalisme perquè creiem en la divisió horitzontal i vertical del poder, coherentment amb la tradició política republicana. I també perquè entenem que els territoris han de poder organitzar-se de forma autònoma, amb la subsidiarietat com a principi i la democràcia de baix a dalt com a forma.

6.2. Polítiques valentes com a utopies quotidianes

En aquest context de crisis múltiples que vivim, la iniciativa estatal i l'organització coordinada entre els diversos nivells institucionals és imprescindible per a implementar les utopies quotidianes que necessitem. En aquest marc, entenem que fer realitat polítiques valentes és revolucionari; entenent la utopia ecosocialista com un horitzó de lluita, l'aposta per transformar radicalment la societat passa per a implementar polítiques en l'aquí i ara.

La transició ecosocial que el país necessita per a fer front a la crisi climàtica i social que vivim requereix no només de coordinació institucional i valentia, com dèiem, sinó també d'un nivell d'ambició institucional que no hem vist en el nostre passat recent. Ens referim al Green New Deal; un concepte que cal omplir de contingut per a que sigui una utopia quotidiana del segle de les emergències.

En aquest sentit, l'aposta per a un Pacte Verd és necessària per a Catalunya i els seus territoris. Coordinada amb la Unió Europea i l'Estat, aquesta iniciativa ha d'implicar un canvi en la manera com pensem la inversió industrial, energètica i, en general, econòmica, del país. Tanmateix, no podem reduir el Green New Deal a un simple pla d'inversions. Al contrari, necessitem entendre'l com un pla d'infraestructures públic que ha de garantir que la crisi climàtica no deixi ningú enrere. Així doncs, entendre la crisi ecològica en les seves dues vessants biofísica i social és necessari per a desenvolupar una resposta que no només combati la crisi climàtica, sinó que també preservi la vida del nostre entorn més immediat i dignifiqui la vida de la gent que hi vivim.

Això passa per la planificació, organització i implementació d'un model energètic democràtic i a l'abast de tots els territoris. L'accés a l'energia, en el segle de les emergències, ha de ser pensada com una eina de democratització de la societat; la lluita contra els oligopolis de les grans companyies es torna, doncs, un nou horitzó de lluita, una nova utopia quotidiana. L'aposta és que el model sigui el de la neutralitat climàtica; això implica allunyar-nos de promeses d'avenços tecnològics impossibles; l'anomenat tecnooptimisme, com l'hidrògen verd o l'emmagatzematge de carboni. En canvi, el desenvolupament energètic de país pel què apostem és descentralitzat, en tant que cap territori pot carregar sobre les seves esquenes la transició justa que necessitem, i s'ha de basar en les necessitats de cada comunitat —d'energia. La seva producció, però, ha d'anar vinculada a un decreixement de les necessitats energètiques gràcies a la millora de la planificació industrial i de consum dels nostres pobles i ciutats.

En aquest sentit, doncs, veiem com una política industrial és necessària per fer realitat les nostres reivindicacions de redistribució de temps, treball i riquesa per tot el territori. Durant anys, el nostre país s'ha vist privat de tenir una política industrial pròpia; hem depès d'allò imposat per interessos d'elits estrangeres o del benefici fàcil i rentista de l'economia turística de les elits locals. La falta de planificació ha provocat una declaració d'intencions: no tenir política industrial és, també, un tipus de política industrial. Per això, en el segle de les emergències, apostem per a pensar i reinventar aquesta iniciativa política.

Entenem per política industrial la planificació governamental de la iniciativa privada i pública, que hauria de ser feta a través de la coordinació entre les diverses administracions del país —municipal, regional, nacional i europea— per a garantir una distribució del treball i les oportunitats de desenvolupament regional que necessita cada territori. Només amb una visió de país podrem entomar els reptes del segle XXI, entenent que una política industrial catalana pròpia és indispensable per abordar la transició ecosocial que necessitem. Aquesta iniciativa, doncs, ha de permetre catalitzar les demandes i necessitats per a planificar un repartiment d'infraestructures i treball de manera igualitària i descentralitzada.

És en aquest context on la utopia quotidiana que més volem defensar és la defensa de la vida. L'entendem com a defensa i lluita d'una vida digna, que sigui no només suportable, sinó que impliqui per a tothom viure bé dins d'un sostre ecològic que no podem sobrepassar i per sobre d'unes condicions vitals que permetin l'existència pròpia i en societat. Per tal d'aconseguir-la, mesures de garantia del mínim vital digne, com la Renda Bàsica Universal, han de ser implementades conjuntament amb una reducció de la jornada laboral i el repartiment del treball per a tothom.

Alhora, l'enfortiment de l'Estat del Benestar per a que deixi de ser assistencial, en tant que per a ser-ne beneficiari directe requereix demostracions de pobresa constants, ha de passar per la universalització dels serveis. Òbviament, però, la universalització dels serveis, tant els antics fruit de les lluites heredades, com dels nous fruit de les noves lluites que han de sorgir, han de tenir sempre la subsidiarietat com a principi: si els municipis són la primera línia d'atenció a la ciutadania, han de ser també qui tingui bona part de la responsabilitat en la seva implementació, i al mateix temps, se'ls ha de dotar de recursos suficients per a assumir aquesta tasca.

6.3 Fils roig, verd i violeta per a organitzar la lluita per la vida digna

En el darrer segle i especialment les darreres dècades, gràcies a la lluita dels moviments feministes i LGBTIQ s'han produït avenços legislatius i socials molt importants, fent que les nostres comunitats hagin canviat a l'hora d'organitzar-se socialment. Però no és suficient. Les violències de gènere i les agressions als col·lectius LGTBIQ+ segueixen sent una realitat, i amb l'auge de la ultra-dreta, continuen augmentant.

Joves Ecosocialistes som una organització que ens posicionem contra tota discriminació per raó de sexe, identitat o expressió de gènere o orientació sexual. Creiem que els cossos han de poder performar-se lliurement i esdevenir subjectes polítics en ple dret per autodeterminar-se.

Som una organització radicalment feminista, perquè creiem en la igualtat de dones i homes, però no només això. No volem que cap dona sigui assassinada pel fet de ser dona, ni patir cap tipus de desavantatge material ni cultural, ni cap tipus de violència. Som defensores de la llibertat sexual i reproductiva de tothom, i condemnem la violència a què històricament, i per desgràcia encara avui en dia, s'han sotmès a les persones amb capacitat de gestar. La voluntat de controlar la natalitat, a més de ser en gran mesura l'origen del binarisme de gènere absurd que ens constreny avui en dia, ha estat al llarg de la història i encara ara, una arma terrible per controlar-nos, ja sigui per obligar-nos a tenir fills o prendre'ns la

capacitat de tenir-los. Som defensores del dret a l'avortament lliure, gratuït i inclusiu per totes les persones gestants, i denunciem l'aliança criminal entre el patriarcat i el colonialisme, que ha dut a terme processos d'esterilitzacions a centenars de milers de dones indígenes sense el seu consentiment. Perquè som feministes i anticolonials, sabem que els reptes i les problemàtiques lligades al gènere no són universals i fetes a mida i mesura de les societats occidentals.

I fem un pas més enllà. Considerem important, i troncal, la defensa d'un feminisme en plural, dels cossos i de les identitats. La dissidència sexual i de gènere és la nostra bandera. Respondre a un sistema heteropatriarcal i capitalista és organitzar-se des de la llibertat d'ésser de forma activa, des dels marges. Bolleres, mariques, trans*, persones no binàries, racialitzades, putes... Apostem per un feminisme interseccional, contra el règim cisheterosexual i blanc, sovint de classes benestants. Apostem per una lluita des de tots els subjectes polítics des de baix, per un alliberament sexual i de gènere. Som transfeministes.

El sistema capitalista, conjuntament amb l'heteropatriarcat, funciona a partir de colonitzar societats, terres i cossos, i en extreure recursos, on la centralitat és l'economia i el benefici d'uns pocs. Rellega, de forma activa i vertical, les tasques reproductives, necessàries per a la vida, a dones i altres subjectes cuidadors, esclavitzant-les per al manteniment d'un sistema econòmic i polític extractivista. És per això que cal posar la vida al centre; treballar des de l'ecofeminisme i amb una visió internacionalista. La relació desigual d'opressió nord-sud esclavitzava milions de persones, i especialment a les dones. Volem superar el règim de la mort; volem construir un sistema en el que cap persona sigui colonitzada, i que les cures siguin el fil conductor per a sostenir la vida en harmonia amb el planeta.

Les nostres són reivindicacions històriques i, alhora, molt actuals. La capacitat d'entretreure la lluita ecològica, social, transfeminista i anticolonial és el nostre tret definitori. Les entenem com a fils ideològics que donen sentit a aquestes lluites quotidianes de què parlàvem. Des d'una òptica plenament republicana, basada en els seus valors, considerem que l'horitzó revolucionari que ens permet la utopia ecosocialista passa, necessàriament, per la interseccionalitat de lluites. És per això que ens reivindicuem defensores dels nostres tres colors, representats en els fils roig, verd i violeta. Tres colors que entenem no només com a un marc ideològic, sinó també com a eixos de lluita a partir dels quals construir una miriada de nous colors radicals.